

Sygn. akt II CNP 25/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 października 2014r.,
sprawy ze skargi A. K.-K.
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 2 marca 2012r., sygn. akt I [...] Ca [...] wydanego
w sprawie z powództwa V. P.
przeciwko D. [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz A. K.- K.
o zapłatę,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwana A. K.-K. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 2 marca 2012 r., którym oddalono apelację od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 25 listopada 2012 r., zasądającego od niej i pozwanej D. [...] sp. z o.o. w P. na rzecz V.P. kwotę 34.740 zł.

Skarżąca wskazała art. 61 § 1 k.c. i art. 475 § 1 k.c. jako przepisy prawa, z którymi zaskarżony wyrok jest niezgodny, powołując jednocześnie jako podstawy skargi naruszenie art. 61 § 1 k.c. przez błędną wykładnię i art. 475 § 1 k.c. przez niezastosowanie.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z art. 424⁴ k.p.c. skargę można oprzeć na podstawie naruszeń prawa materialnego lub przepisów postępowania, które spowodowały niezgodność wyroku z prawem, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda z tym ograniczeniem, że podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Oznacza to powinność wykazania przez skarżącego, iż wystąpiły szczególnego rodzaju błędy judykacyjne, polegające na naruszeniu prawa materialnego lub procesowego w trakcie postępowania lub przy wydaniu orzeczenia, których bezpośrednim następstwem jest wskazana niezgodność. Sąd Najwyższy odmawia na podstawie art. 424⁹ k.p.c. przyjęcia skargi do rozpoznania jeżeli jest oczywiście bezzasadna. Przesłankami oceny w tym przedmiocie jest merytoryczna trafność i waga powołanych podstaw. Przez oczywistą bezzasadność w rozumieniu wskazanego przepisu należy zatem rozumieć nie rozpoznanie skargi, tylko jej wstępną selekcję, ograniczoną tylko do badania w aspekcie potrzeby skierowania skargi do rozpoznania przez skład trzech sędziów. Jeżeli już *prima facie* skarga - z uwagi na rodzaj, wagę i przedmiot powołanych w niej podstaw - nie mogłaby być pozytywnie rozpoznana należy w ramach tego rodzaju przedsądu odmówić przyjęcia jej do rozpoznania.

Oceny, czy skarga jest „oczywiście bezzasadna” należy dokonywać w powiązaniu z pojęciem „niezgodności orzeczenia z prawem”, skoro jest ono elementem konstrukcyjnym skargi (art. 424⁵ § 1 pkt 3 i 6 k.p.c.). Orzeczenie niezgodne z prawem – w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. – to

orzeczenie, które jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami i z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Takie definiowanie pojęcia „orzeczenie niezgodne z prawem” wynika ze specyfiki władzy sądowniczej i w konsekwencji konieczności formułowania autonomicznej, swoistej definicji bezprawności, jako przesłanki odpowiedzialności państwa za szkodę wyrządzoną orzeczeniem sądowym. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreśla się, że szczególne funkcje sądów oraz zasada pewności prawa powodują, że państwo może ponieść odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną orzeczeniem sądowym tylko wtedy, gdy sąd naruszył prawo w sposób oczywisty, bowiem w wypadku wykonywania władzy dyskrecjonalnej niezbędny jest pewien margines błędu, którego popełnienie nie może rodzić odpowiedzialności odszkodowawczej (por. orzeczenie z dnia 30 września 2003 r. w sprawie C-224/01, Gerhard Kobler v. Austria).

Bezzasadność skargi jest oczywista, gdy już z jej treści, bez głębszej analizy i jurydycznych dociekań, wynika, że nie może być uwzględniona. Sytuacja taka zachodzi w przedmiotowym wypadku.

Istota skargi sprowadza się do twierdzenia, że nie można było przyjąć fikcji doręczenia przesyłki pocztowej zawierającej oświadczenie powoda skoro o nieobecności pozwanej w miejscu zamieszkania świadczył fakt niedoręczenia przesyłki w ogóle i należało co najmniej przyjąć jako datę potencjalnego zapoznania się z jej treścią ostatni dzień ponownego awizowania. W piśmiennictwie i orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie prezentowany jest pogląd, że dla skuteczności złożenia oświadczenia woli innej osobie, w myśl art. 61 k.c. nie jest konieczne, by adresat tego oświadczenia zapoznał się z treścią pisma, które je zawiera. Za wystarczające uznaje się to, że miał on możliwość zapoznania się z treścią pisma. Fakt, że z własnej woli z tego zrezygnował, pozostaje zatem bez wpływu na skuteczność złożenia oświadczenia woli. Przyjmuje się ponadto, że gdy oświadczenie woli, którego skuteczność zależy od dotarcia do adresata, zamieszczone jest w piśmie procesowym, to dla oceny, czy dotarło ono do adresata istnieje możliwość zastosowania przepisów procesowych o tzw. doręczeniach

zastępczych (art. 136-139 k.p.c.). Jest to bowiem czynność o podwójnym charakterze procesowym i materialnoprawnym, wywołująca również podwójny skutek (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2004 r. II CK 358/02, "Wokanda" 2004, nr 9, s. 6, z dnia 11 grudnia 1996 r. I PKN 36/96, OSNAPUS 1997, nr 14, poz. 251, z dnia 13 grudnia 1996 r. I PKN 41/96, OSNP 1997, nr 13, poz. 268, z dnia 23 stycznia 1998 r. I PKN 501/97, OSNP 1999, nr 1, poz. 15). Możliwe jest również wysłanie pisma zawierającego oświadczenie woli przesyłką poleconą, a jeżeli adresat nie odbiera takiej przesyłki z urzędu pocztowego, należy uznać, że miał możliwość zapoznania się z jej treścią i z możliwości takiej, z własnej woli, nie skorzystał (por. cyt. orzeczenia oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2004 r., z dnia 5 października 2005 r., I PK 37/05, OSNP 2006, nr 17-18, poz. 263). Pocztowy dowód doręczenia adresatowi przesyłki jest urzędowym dokumentem potwierdzającym fakt i datę doręczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 1998 r., III CZ 51/98, OSNC 1998, nr 11, poz. 189). Jednocześnie wskazuje się, że domniemanie doręczenia przesyłki rejestrowanej, wynikające z dowodu jej nadania, może być przez adresata obalone przez wykazanie, że nie miał możliwości zapoznania się z zawartym w niej oświadczeniem woli (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2010 r., II CSK 454/09, OSNC 2010, nr 10, poz. 142).

Trafnie jednakże Sąd Okręgowy w K. zwrócił uwagę na konieczność różnicowania sytuacji, gdy doręczenie oświadczenia woli otwiera termin dla adresata tego oświadczenia od sytuacji, gdy składający oświadczenie woli musi zachować termin zawity do jego złożenia adresatowi. W przedmiotowej sprawie miała miejsce druga z nich bowiem powódka jako inwestor wykonała spoczywający na niej obowiązek, zobowiązany ani podmiot wskazany nie zrealizowali opcji sprzedaży w terminie umownym określonym na koniec lipca 2010 r., a żądanie do gwaranta (tu: pozwanej A. K.-K.), aby on lub podmiot przez niego wskazany w terminie kolejnych czternastu dni zrealizowali wskazaną opcję sprzedaży mogło być zgłoszone jedynie w terminie siedmiu dni od daty upływu terminu wskazanego w umowie pod rygorem wygaśnięcia. Z tych względów przyjęcie, że jeżeli termin biegnie dla podmiotu składającego oświadczenie woli decydujące znaczenie ma możliwość zapoznania się z nim adresata w pierwszym możliwym terminie

prawidłowego doręczenia pod adresem wskazanym w umowie, nie budzi zastrzeżeń. Zasada lojalności kontraktowej, obejmująca współdziałanie w wykonaniu zobowiązania poprzez powinność zapewnienia możliwości odbioru terminowej korespondencji od uprawnionego, obciąża również zobowiązanego (art. 354 § 2 k.c.). W konsekwencji dokonaną przez sąd drugiej instancji wykładnię art. 61 § 1 k.c. należy ocenić jako prawidłową.

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał, że zaskarżone orzeczenie nie jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć ani nie zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa i odmówił przyjęcia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem jako oczywiście bezzasadnej (art. 424⁹ k.p.c.).